

**ÖZEL İLKÖĞRETİM OKULLARINDAKİ
ÖĞRENCİLERİN COĞRAFYA EĞİTİMİNE
YAKLAŞIMLARI (The Geography Education Approach of
Private Primary School Students)**

*Dr. Mehmet ÜNLÜ**

ÖZET:

Araştırmamızda Özel İlköğretim Kurumları'nda öğrenim gören öğrencilerin coğrafya eğitimleri tahlil edilerek, coğrafya bilimine yaklaşımları incelenmiştir. Bu incelemede seçilen Özel İlköğretim Kurumları genelinde kısa ve özlü bir anket uygulaması yapılmıştır. Coğrafya bilimini tanıyabilme, öğrenebilme, Coğrafya bilgisini ve ilgisini ortaya koyabilme gibi amaçları ortaya çıkarmak amacıyla sorulan sorular ve alınan cevaplarla bazı önemli sonuçlara varılmıştır.

Anketimizde yer alan 12-14 yaş grubu öğrencilerinin coğrafya bilimine bakış tarzını ortaya koymada, coğrafya eğitiminin farklı eğitim programlarıyla verilmesi esastır. Kesintisiz Sekiz Yıllık Eğitime tabi olan Özel Öğretim Kurumlarında 6. sınıfa devam eden öğrencilere Sosyal Bilgiler dersi okutulmaktadır. Aynı yaş grubundaki Anadolu Lisesi Programında ise Milli Coğrafya dersi yer alır. Bundan dolayı aynı yaş grubundaki öğrenciler anketimizi oluşturan sorulara farklı cevaplar vermişlerdir. Verilen cevaplar uygulanan programlardaki farklı derslerin Coğrafya eğitimine değişik bakış tarzı oluşturduğunu ortaya koyar.

Yarının büyükleri olarak gördüğümüz bu öğrenci grubunun coğrafya dersini sevdikleri, aynı zamanda bilinçli birer çevreci oldukları, doğal çevre kirliliğini incelemeye yönelik cevaplarından anlaşılmaktadır. Fizikî ve beşerî olayların sebeplerini araştırmaya yönelik yarı hayali yarı bilimsel cevaplar veren öğrencilerin aynı zamanda ülke değerlerine sahip çıkan, yurdumuzun fizikî, beşerî ve ekonomik özellikleriyle yakından ilgilenen fertler olmaları bizim için sevindirici bir sonuçtur.

* Bu makale, 4-Mart 1999 tarihinde Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fak. "Cumhuriyetimizin 75. Yılında İlk ve Orta Öğretimde Coğrafya Eğitimi" konulu sempozyumda bildiri olarak sunulmuştur.

** Marmara Üniv. Atatürk Eğitim Fak., Coğrafya Eğitimi Anabilim Dalı'nda öğretim görevlisidir.

ABSTRACT:

In This research, the geography education given in private primary schools was analysed to observe the approach of the students to the science of geography. In this study, a short and effective survey was conducted among selected private primary schools. Some important results were obtained, from answers to questions that were asked to reveal the obtained to know, learn and show interest in the science of geography.

It is essential to give the geography education using different educational programs to expose how the 12-14 age student group studied in the survey, visualises the science of geography. Social Science courses are taught in the sixth year of the compulsory eighth year educational curriculum. For the same age group, national geography courses are present in the Anadolu High School's curriculum. For this reason, the same age group gave different answers to the questions of our survey. The answers reveal that different geography point of views are developed due to different courses, taught in high schools.

The answers given in the survey include sensitive approaches to environmental pollution and show that the age group we see, as the adults of tomorrow, are conscientious environmentalists. It is a pleasing conclusion that, the student who gave half imaginary and half scientific answers to the investigations of the reasons of physical and human events are protectors of the values of our nation and are closely interested in the physical, human and economical aspects of our country.

GİRİŞ

Eğitim, bir milletin vazgeçemediği temel unsurlarından birisidir. Eğitimin en önemli basamaklardan birisini ilköğretim kurumları oluşturmaktadır. Türkiye’de ilköğretim faaliyetleri kamu ve özel kurumlar tarafından yürütülmektedir. Özel İlköğretim Kurumları Milli Eğitim Bakanlığı, Özel Öğretim Genel Müdürlüğü’ne bağlı olarak eğitim vermektedirler. Milli Eğitim Bakanlığı’nın düzenlemiş olduğu programları uygulamakla birlikte; sınıf mevcudun azlığı, öğrenciye bire bir ilgi, bazı derslerden etüd dersi altında takviye dersleri, daha iyi fizikî ortamlar... vb. özel eğitim kurumlarını kamu kurumlarından ayıran temel farklılıklardır.

Bu kurumların eğitim kurumları içinde payı ise % 1.5'dir. Diğer yandan özel eğitim kurumları yaptığı hizmetin karşılığında belirli bir bedel almaktadır. Dolayısıyla bu kurumlara ancak maddi imkanlara sahip öğrenciler gidebilmektedir.

Araştırmamızda Özel İlköğretim Kurumları'nda öğrenim gören öğrencilerin coğrafya eğitimleri tahlil edilerek, coğrafya bilimine bakışları incelenmiştir. Bu incelemede seçilen Özel İlköğretim Kurumları genelinde kısa ve özlü bir anket uygulaması yapılmıştır. Coğrafya bilimini tanıyabilme, öğrenebilme, coğrafya bilgisini ve ilgisini ortaya koyabilme gibi amaçları ortaya çıkarmak için sorulan sorular ve alınan cevaplarla bazı önemli sonuçlara varılmıştır. Bu kurumlarda görev yapan meslektaşlarımızın yardımları ile gerçekleştirilen anket, tarafımızdan değerlendirilmeye tabi tutulmuştur.

Bu anketin uygulanışında 12-14 yaş grubu öğrencilerinin Coğrafya Bilimine bakış tarzını ortaya konulması hedeflenmiştir. Anket uyguladığımız farklı 8 Özel Öğretim Kurumu'nda ankete tabi tutulan toplam öğrenci sayısı 591'dir. Bunların 305'i erkek, 286'sı kız öğrenciden oluşmaktadır. Buna göre ankete tabi tutulan öğrencilerin % 51.6'sı erkek, % 48.4'ü ise kızdır.

1998 yılından itibaren kademeli olarak uygulanmaya başlayan Kesintisiz Sekiz Yıllık Eğitim Programı'nı uygulayan Özel İlköğretim Kurumlarındaki ankete tabi öğrencilerin toplam sayısı 421'dir. İlköğretim programına bağlı olmayan, Anadolu Lisesi bünyesinde yer alan ankete tabi toplam öğrenci sayısı 170'dir. Anketimize tabi tutulan Özel İlköğretim Kurumlarında okuyan 421 öğrenciden 175'i kız, 246'sı ise erkektir. Anadolu Lisesi Programına bağlı olarak eğitim gören 170 öğrenciden 81'i kız, geri kalan 89'u ise erkek öğrencilerden oluşmaktadır.

Anketimizde yer alan 12-14 yaş grubu öğrencilerinin coğrafya bilimine bakış tarzını ortaya koymada, coğrafya eğitiminin farklı eğitim programlarıyla verilmesi esastır. Kesintisiz Sekiz Yıllık Eğitime tabi olan Özel Öğretim Kurumlarında 6. sınıfa devam eden öğrencilere Coğrafya, Tarih ve Vatandaşlık Bilgisi derslerinin birleştirilmesiyle oluşan Sosyal Bilgiler dersi okutulmaktadır. Aynı yaş grubundaki Anadolu Lisesi Programında ise "Milli Coğrafya" dersi yer alır. Bundan dolayı aynı yaş grubundaki öğrenciler anketimizi oluşturan sorulara farklı cevaplar

vermişlerdir. Verilen cevaplar uygulanan programlardaki farklı müfredatların coğrafya eğitimine değişik bakış tarzı oluşturduğunu ortaya koyar.

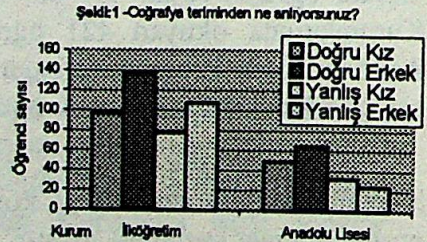
Ankete tabi tutulan öğrencilerin büyük çoğunluğunun anneleri ilkokul, fakülte mezunu ve ev hanımıdır. Babaları ise büyük çoğunluğunun üniversite mezunu serbest meslek sahibi kişilerdir.

Öğrencilerin coğrafya bilimini tanıyabilme, öğrenebilme, coğrafya bilgisini ve ilgisini ortaya koyabilmek için 24 anket sorusu sorulmuştur.

1-Coğrafya Teriminden Ne Anlıyorsunuz? Sorusuna öğrencilerin % 59'luk oranı doğru cevaplandırmıştır. Doğru cevap veren öğrencilerden % 25'i kız, % 34 ü erkektir. Geri kalan % 41'lik yanlış cevap vermiştir. Bu soruyu boş bırakan öğrenciler yanlış cevap veren öğrenciler kısmına dahil edilmiştir. Yanlış cevap veren öğrencilerin % 19 u kız, % 22 si erkektir. Doğru cevap veren öğrencilerin cevaplarına bakıldığında; % 36'sı coğrafyanın doğal olayları ve insan ilişkisini inceleyen bir bilim, % 32'lik kısmı sadece doğal olayları ve doğayı incelediğini, % 15'i bilim olduğunu, % 11'i ise dünya ve ülkelerin özelliklerini tanımaya yarayan bilim olduğunu, % 3'lük kısmı haritaları incelediğini, % 2'si iklim bilgisini öğrettiğini, % 1'i matematik konumu öğreten bir bilim olduğunu ifade ettikleri tespit edilmiştir (Tablo:1, Şekil:1).

Tablo: 1 Coğrafya teriminden ne anlıyorsunuz?

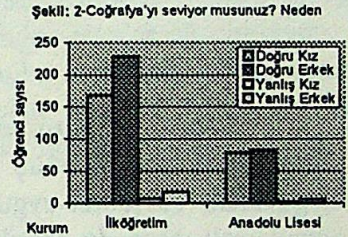
Kurum	Doğru		Yanlış		Toplam
	Kız	Erkek	Kız	Erkek	
İlköğretim	97	138	78	108	421
Anadolu Lisesi	49	65	32	24	170
Genel Toplam	146	203	110	132	591
% Oran	24.7	34.3	18.7	22.3	100.0

2-Coğrafya'yı Seviyor musunuz? Neden? Sorusuna öğrencilerin % 94'ü evet cevabını verirken % 6'sı kısmı hayır cevabını yazmışlardır. Evet cevabını veren öğrencilerin % 53 ü erkek öğrencilerden % 42 si kız öğrencilerden oluşmaktadır. Hayır cevabını veren öğrencilerin % 4'lük oranını erkek öğrencilerin oluşturduğu gözlenirken, % 2'lik oranı kız öğrencilerin oluşturduğu görülür (Tablo:2, Şekil:3).. Neden sorusuna verdikleri cevaplara bakıldıklarında coğrafyayı ülkemizi ve dünyamızı tanımak için coğrafyayı sevmeliyiz cevabını vermişlerdir.

Tablo: 2- Coğrafya'yı seviyor musunuz? Neden?

Kurum	Doğru		Yanlış		Toplam
	Kız	Erkek	Kız	Erkek	
İlköğretim	168	228	7	18	421
Anadolu Lisesi	79	83	2	6	170
Genel Toplam	247	311	9	24	591
% Oranı	41.7	52.6	1.6	4.1	100.0

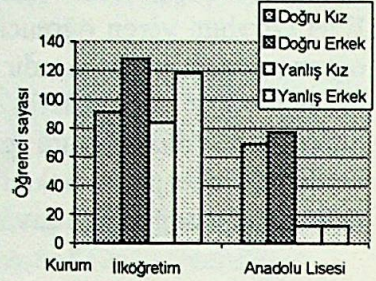

3-Coğrafya İliminden Nasıl Yararlanırsınız? Sorusuna öğrencilerin % 62'si doğru, % 38'i ise yanlış cevap vermiş yada boş bırakmıştır. Doğru cevap öğrencilerin % 27'si kız, % 35'i erkektir. Yanlış cevap veren öğrencilerin % 16'sı kız % 22'si erkektir (Tablo:3, Şekil:3). Doğru cevap veren öğrencilerin % 26'sı ülkemizi tanımak, % 22'si bir yeri tanımak, % 19'u bilgi edinmek, % 15'i çevreyi tanımak, % 6'sı doğal kaynaklarımızı öğrenmek, % 4'ü derslerde faydası olduğu, % 2'si başarılı olmak, % 2'si hava durumunu iyi bilmek, % 2'si inşaat sektöründe zemin etüdlerinde, % 1'i itibar kazanmak ve % 1'i haritalardan faydalanmada yararlanırsınız demiştir.

Tablo: 3-Coğrafya ilminden nasıl yararlanırsınız?

Kurum	Doğru		Yanlış		Toplam
	Kız	Erkek	Kız	Erkek	
İlköğretim	91	128	84	118	421
Anadolu Lisesi	69	77	12	12	170
Genel Toplam	160	205	96	130	591
% Oranı	27.1	34.7	16.3	21.9	100.0

Şeki: 3 -Coğrafya ilminden nasıl yararlanırsınız?

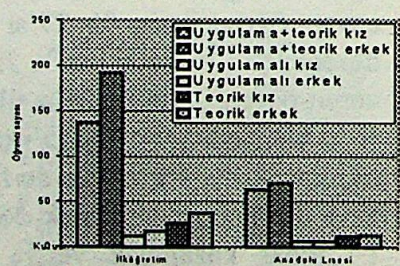

4-Nasıl Coğrafya Dersi İstersiniz? Sorusunu cevaplayan öğrencilerin cevapları üç grupta toplamak mümkündür. Bunlar teorik, uygulamalı ve teorik-uygulamalı beraber şeklinde ifade edilmiştir. Hem uygulamalı hem de teorik bilgilerin beraber verildiği bir ders isteyen öğrencilerin oranı % 34'ü kız, % 44'ü erkek olmak üzere toplam % 78'dir. Uygulamalı ders istediğini belirten öğrencilerin oranına bakıldığında oranın en düşük olduğu % 3'ü kız ve % 4'ü erkek öğrenci ile % 7'si olduğu gözlenir.

Tablo: 4-Nasıl coğrafya dersi istersiniz?

Kurum	Uyg+Teori		Uyg.		Teorik		Top
	Kız	Erk	Kız	Erk	Kız	Erk	
İlköğretim	137	192	12	17	26	37	421
And Lis.	63	70	6	6	12	13	170
Toplam	200	262	18	23	38	50	591
% Oranı	33.8	44.3	3.0	3.9	6.5	8.5	100.0

Şeki: 4 -Nasıl coğrafya dersi istersiniz?

Teorik cevabında ise % 16'lık oranın, % 7'sinin kız ve % 9'unun ise erkek oranı olduğu saptanmıştır. Öğrenci cevaplarından "öğretmenimin

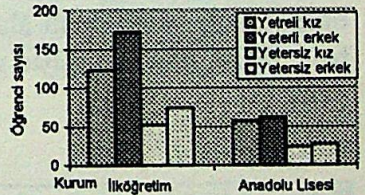
anlattığı" gibi diyenler tabloda teorik kısmına dahil edilmiştir (Tablo:4, Şekil:4). Öğrencilerin uygulamalı derslerin ağırlık kazandığı bir coğrafya dersi istedikleri görülmektedir.

5-Çevremize Coğrafi Açından Bakmak Ne Demektir? Sorusuna % 70 öğrencinin yeterli cevabı verdiği, % 30 öğrencinin ise yetersiz cevap verdiği gözlenmiştir. Yeterli cevabı veren öğrencilerin % 30'u kız, % 40'ı ise erkektir. Cevap veren öğrencilerin bu soruya yaklaşımları son derece faklıdır. Nitekim; bunlar içinde çevremize coğrafi açıdan bakmayı, fizikî ve doğal çevredeki nesnelere incelemek şeklinde değerlendiren öğrencilerin oranı % 39'dur. % 24'ü doğal olayları, % 22'si doğal çevre ve beşerî olayların ikisini beraber incelemek olarak ifade edilmiştir. % 8'i çevreye coğrafi açıdan bakmayı doğal çevrenin kirliliğini incelemek olduğunu, % 4'ü ise doğal çevreyi korumak şeklinde cevaplar verilmiştir. Diğer yandan ülke zenginliklerini değerlendirme açısından ise % 1'lik bir pay oluşmuştur. Yetersiz cevap veren % 30'luk öğrencinin % 13'ü kız, % 17'si erkektir (Tablo:5, Şekil:5).

Tablo:5-Çevremize coğrafi açıdan bakmak ne demektir?

Kurum	Yeterli		Yetersiz		Toplam
	Kız	Erkek	Kız	Erkek	
İlköğretim	123	172	52	74	421
Anadolu Li.	57	62	24	27	170
G. Toplam	180	234	76	101	591
% Oranı	30.3	40.0	12.7	17.0	100.0

Şekil:5 -Çevremize coğrafi açıdan bakmak ne demektir?

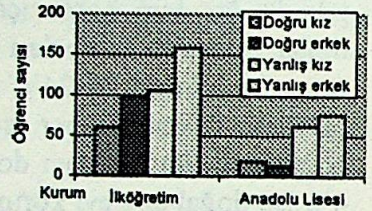
6-Coğrafyacı Olmak İsternisiniz? Niçin? Sorusuna öğrencilerin % 32'lik oranı evet, % 68'lik oranı hayır cevabını vermiştir. Evet cevabını veren öğrencilerin % 13'ü kız, 19'u erkek öğrenciden oluşurken, hayır cevabını veren öğrencilerin ise % 28'ini kız, % 40'ını erkek öğrenciler oluşturur (Tablo:6, Şekil:6). Evet cevabını verenlerin % 40'ı bilgi edinmek ve çeşitli yerleri tanımak için, % 28'i öğretmen olmak için, % 27'si coğrafyayı sevdiğimden, % 5'i meslek olarak beğendiğimden dolayı diyerek cevaplandırmıştır. Coğrafyacı olmak istemeyen öğrencilerin niçin sorusuna verdiği cevaplarda % 48'lik kısmı başka bir meslek dalında

çalışmak istediğini belirtirken, % 29'u zor olduğunu, % 17'lik kısmı hoşlanmadığını, % 3'ü kararsız olduğunu, % 2'lik kısmı ise coğrafyacıların arazi çalışmaları olmasına bağlı olarak ailesinden ayrı kalmayı düşünmediğini söylemiştir. Bu öğrencilerin % 1'inin ise cevapsız bıraktıkları görülmektedir.

Tablo: 6-Coğrafyacı olmak istermisiniz? Niçin?

Kurum	Doğru		Yanlış		Toplam
	Kız	Erkek	Kız	Erkek	
İlköğretim	60	98	105	158	421
Anadolu Lisesi	19	13	62	76	170
Genel Toplam	79	111	167	234	591
% Oranı	13.3	18.7	28.2	39.8	100.0

Şekil:6 -Coğrafyacı olmak istermisiniz? Niçin?

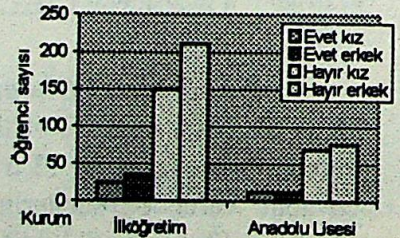

7-Ailenizde Veya Yakınızda Coğrafyacı Var mı ? Varsa Yakınlık Derecesi? Öğrencilerin büyük çoğunluğunun ailelerinde veya yakınlarında coğrafyacı olmadığı cevabını vererek % 86'lık oranı oluştururken, % 14'ü var cevabını vermektedir. Ailelerinde veya yakınlarında coğrafyacı olan öğrencilerin % 14'ünün ablası veya ağabeyi, diğer % 86'lık kısmının ise hala, teyze, dayı, ve enişte gibi yakınlarının olduğu belirlenmiştir (Tablo:7, Şekil:7).

Tablo:7-Ailenizde veya yakınızda coğrafyacı varmı? Varsa yakınlık derecesi

Kurum	Doğru		Yanlış		Toplam
	Kız	Erkek	Kız	Erkek	
İlköğretim	25	35	150	211	421
Anadolu Lisesi	12	13	69	76	170
Genel Toplam	37	48	219	287	591

Şekil:7 -Ailenizde veya yakınızda coğrafyacı var mı ?

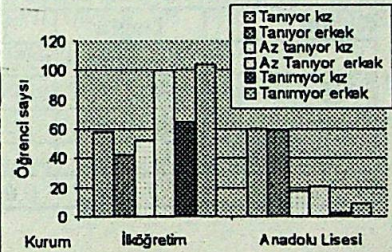
8-Ünlü Coğrafyacıardan Kimleri Tanıyorsunuz? Öğrencilerin ünlü coğrafyacıları tanımaya yönelik sorulan soruya verdikleri cevaplardan % 20'si kız, % 17'si erkek olmak üzere % 37'sinin tanıdığı, % 12'si kız,

kız, % 19'u erkek olmak üzere de % 31'inin ünlü coğrafyacıları tanımadığı ortaya çıkmıştır (Tablo:8, Şekil:8) Ünlü coğrafyacıları tanıyan öğrencilerin oranına baktığımızda oranın düşük olduğu gözlenir. Belirtilen isimler arasında Macellan, Kristof Kolomb, İskenderiyeli Batlamyus, Amasyalı Strabon, İbni Batuta, Evliya Çelebi, Uluğ Bey, Piri Reis, Marco Polo, Delhi, Katip Çelebi ve Seydi Ali Reis yer alır. Özel İlköğretimdeki öğrencilerin, ünlü coğrafyacıları çok iyi tanımadıkları veya iğ er üniteye geçildiğinden unutmaktadırlar. Yeni ilköğretim programlarında coğrafya konularının ünite ve konu bütünlüğü şeklinde anlatılmasından dolayı dersi anlamada eksiklikler ortaya çıkmaktadır. Diğer yandan Anadolu lisesi müfredatı gören öğrencilerin büyük kısmının yukarı da sayılan ünlü coğrafyacılarından en az üç-dört kişiyi yazabildikleri ortaya çıkmıştır.

Tablo:8-Ünlü coğrafyacılarından kimleri tanyorsunuz?

Kurum	Tanıyor		Az Tanıyor		Tanımıyo		Top.
	Kız	Erk	Kız	Erk	Kız	Erk	
İlköğretim	58	42	52	100	65	104	421
Anadolu L.	60	59	18	21	3	9	170
Toplam	118	101	70	121	68	113	591
% Oranı	20.0	17.0	12.0	20.5	11.5	19.0	100.0

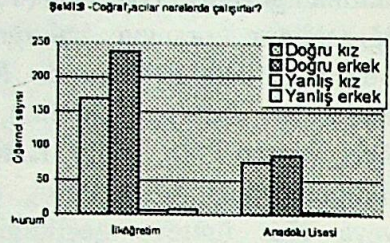
Şekil:8 -Ünlü coğrafyacılarından kimleri tanyorsunuz?

Coğrafyacılar Nerelerde Çalışırlar? Bu soruya ankete tabi tutulan öğrencilerin % 96'sı cevap verirken, % 4'ü boş bırakmıştır. Cevap veren öğrencilerin % 42 si kız, % 54 ü erkektir. Boş bırakan öğrencilerin % 2'si ; % 2'si ise erkektir (Tablo:9, Şekil:9). Coğrafyacılar nerelerde çalışır usuna cevap veren öğrencilerin % 35'i ilk ve orta dereceli okullarda, % 'si araştırmacı olarak, % 8'i gezi rehberi olarak, % 8'i rasathane ve teoroloji istasyonlarında, % 7'si hem dershanede hem de okullarda, %'6 dershanelerde, % 5'si üniversitelerde, % 4'ü haritacı olarak, % 3'ü aatlarda zemin inceleyicisi olarak, % 3'ü uzay ile ilgili yerlerde, % 1'i ise um işlerinde çalışabileceğini ifade etmişlerdir.

Tablo: 9-Coğrafyacılar nerelerde çalışırlar?

Kurum	Doğru		Yanlış		Top.
	Kız	Erkek	Kız	Erkek	
İlköğretim	169	238	6	8	421
Anadolu L	77	86	4	3	170
Toplam	246	324	10	11	591

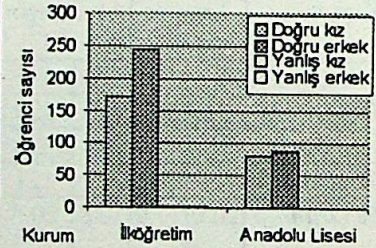

10-TV de Hava Durumunu İzliyor musunuz? Niçin? Sorusuna öğrencilerin % 99'u evet cevabını verirken, % 1'inin hayır cevabını verdiği görülür. Evet diyenlerin oranına bakıldığında % 43'ü kız, % 56'sı erkek öğrenciden oluştuğu dikkat çekmektedir (Tablo:10, Şekil: 10).

Tablo:10 -TV de hava durumunu izliyor musunuz?

Kurum	Doğru		Yanlış		Toplam
	Kız	Erkek	Kız	Erkek	
İlköğretim	172	244	3	2	421
Anadolu Lisesi	80	88	1	1	170
Genel Toplam	252	332	4	3	591
% Oranı	42.7	56.2	0.6	0.5	100.0

Şekil: 10 -TV de hava durumunu izliyor musunuz?

Öğrencilerin niçin sorusuna verdikleri cevaplar ise hava sıcaklığını öğrenmek, hava durumunu merak ettiği için, hava durumunu bir sonraki günün nasıl olacağını bilmek için, işimi ona göre ayarlamak için, yarın nasıl giyinmemiz gerektiğini bilerek akşamdan hazırlık yapmak şeklinde olmuştur. % 1'i ise ilgilerini çekmediği belirtmektedirler.

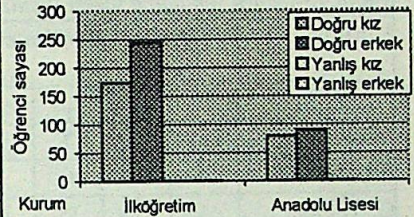
11-Seyahat Etmeyi Seviyor musunuz? Niçin? Sorusuna evet cevabını veren öğrenciler oranı % 43'ü kız % 56'sı erkek oranı ile toplam % 99'dur. Seyahat etmeyi sevmeyen öğrenciler ise % 1'lik bir kısmı oluşturmaktadır (Tablo:11, Şekil:11). Başka ülkeleri ve şehirleri görmek, bilgi edinmek ve akrabalarını ziyaret etmek için seyahat etmeyi sevdikleri

belirtilmiştir. Geri kalan % 1'lik bir kısmı ise anne ve babasından uzak kalma korkusundan, içine kapanık kişilikli olmalarından yada trafik kazalarından korktukları için seyahat etmeyi sevmedikleri ortaya çıkmıştır.

Tablo:11 –Seyahat etmeyi seviyor musunuz? Niçin?

Kurum	Doğru		Yanlış		Toplam
	Kız	Erk	Kız	Erk	
İlköğretim	173	244	2	2	421
Anadolu L.	79	89	2	0	170
G.l Toplam	252	333	4	2	591
% Oranı	42.7	56.3	0.7	0.3	100.0

Şekil:11 –Seyahat etmeyi seviyor musunuz?

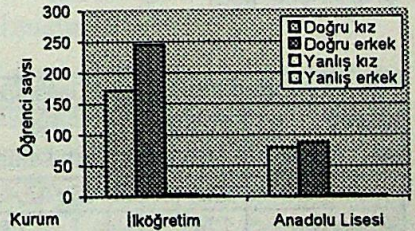

12-Oturduğunuz Şehrin Dışında Hangi Şehre Gittiniz? Ankete tabi tutulan öğrencilerimizin % 98 inin ülkemizin çeşitli şehirlerine gittiklerini, % 2 sinin ise oturduğu yerden başka bir şehre gitmediğini anlıyoruz. Oturduğu şehirden dışarı çıkan öğrencilerin oranı % 42 oranında kız, % 56 oranında erkek öğrencilerden oluşmaktadır (Tablo:12, Şekil:12). Genellikle öğrencilerin anne babalarının doğum yerleri başta olmak üzere, çeşitli sayfiye (Antalya, Marmaris, Kuşadası, Ayvalık ...vb. gibi) şehirlerine gittikleri tespit edilmiştir.

Tablo:12 –Oturduğunuz şehrin dışında hangi şehre gittiniz?

Kurum	Doğru		Yanlış		Toplam
	Kız	Erkek	Kız	Erkek	
İlköğretim	171	245	4	1	421
Anadolu Lis	78	87	3	2	170
G. Toplam	249	332	7	3	591
% Oranı	42.2	56.2	1.2	0.5	100.0

Şekil: 12 –Oturduğunuz şehrin dışında hangi şehre gittiniz?

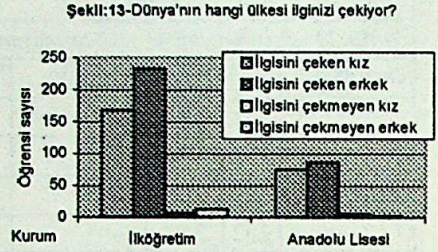

13-Dünyanın Hangi Ülkesi İlginizi Çekiyor? Sorusuna % 41'ı kız ve % 54'ü erkek öğrenci ile toplam % 95 oranında cevap alınmıştır. %

5 oranında ise boş bırakmıştır (Tablo:13, Şekil:13). Öğrencilerin 13. soruya verdikleri cevaplar ile 14. soruya verdikleri cevaplar çok büyük oranda aynı olmuştur.

Tablo:13-Dünya'nın hangi ülkesi ilginizi çekiyor?

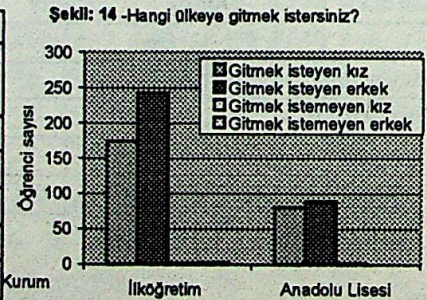
Kurum	İlgisini çeken		İ. çekmeyen		Toplam
	Kız	Erkek	Kız	Erkek	
İlköğretim	168	233	7	13	421
Anadolu Li.	75	86	6	3	170
G. Toplam	243	319	13	16	591
% Oranı	41.1	54.0	2.2	2.7	100.0

14-Hangi Ülkeye Gitmek İstersiniz? sorusuna cevap veren öğrenciler % 43 ü kız % 56 sı erkektir (Tablo:14, Şekil:14). Toplam % 99 öğrencinin cevapları incelendiğinde öğrencilerin bir kısmı; Amerika, Almanya, Fransa, İngiltere... gibi batı ülkelerine, diğer kısmı ise Japonya, Malezya, S. Arabistan, Hindistan ve Çin'e gitmek istediği az bir kısmı ise Türkistan, Tacikistan, Azerbaycan, Özbekistan ve Kazakistan gibi bağımsızlığını yeni kazanmış Türk Cumhuriyetlerine gitmek istedikleri tespit edilmiştir. Bunun yanında Yunanistan, Bulgaristan, Rusya Federasyonu, İtalya ve Yugoslavya gibi ülkeleri ise gitmek istemedikleri ortaya çıkmıştır.

Tablo: 14 -Hangi ülkeye gitmek istersiniz?

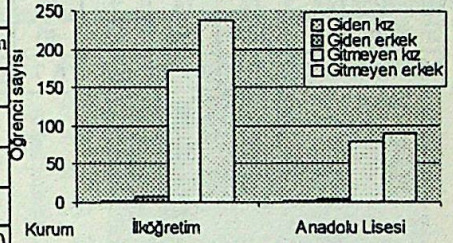
Kurum	Gitmek isteyen		Boş bırakanlar		Toplam
	Kız	Erkek	Kız	Erkek	
İlköğretim	174	243	1	3	421
Anadolu Lis.	80	89	1	0	170
G. Toplam	254	332	2	3	591
% Oranı	43.0	56.2	0.3	0.5	100.0

15-Hangi Ülkeye Gittiniz? Sorusuna öğrencilerin % 3 ü başka ülkelere gitmiştir. Bunların, % 43 kız % 55 i erkektir. Ankete katılan öğrencilerin % 97 si ise başka bir ülkeye gitmediğini ifade etmiştir (tablo:15, şekil:15).

Kurum	Gitti		Gitmedi		Toplam
	Kız	Erkek	Kız	Erkek	
İlköğretim	3	8	172	238	421
Anadolu Lis.	2	5	79	89	170
G. Toplam	5	13	251	322	591
% Oran	0.8	2.2	42.5	54.5	100.0

Şekil: 15 -Hangi Ülkeye gittiniz?

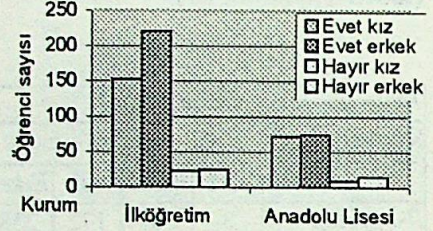
Ankete tabi olan öğrencilerin yurt dışına yaptığı seyahatleri iki grupta ele almak mümkündür. Bunlardan birincisi, aileler ile birlikte, gezip görmek, yeni yerler tanımak (İsviçre, İspanya, Norveç, Amerika ve Fransa...gibi), ikincisi baba veya annelerin iş seyahatleri dolayısıyla (Almanya, Hollanda, Belçika, Amerika ve İngiltere gibi Türk işçilerinin yoğun olduğu ülkelere) yapıldığı tespit edilmiştir.

16-Coğrafya Atlasımız Var Mı? Atlasta En Fazla Dikkatinizi Çeken Özellik Nedir? Anket sorusundan öğrencilerin büyük çoğunluğunun atlasının olduğu görülmektedir. Bunu tablodan da görebileceğimiz gibi, % 88 oranında evet cevabı, % 12 oranında hayır cevabı verildiği tespit edilmiştir (Tablo:16, Şekil:16). Öğrencilerin dikkatlerini çeken özellik olarak haritaların farklı renklerde olması, haritaların alt kısımlarında bulunan işaretlerin harita içinde de bulunması, atlaslar da birçok haritanın birlikte yer alması gibi hususların ilgilerini çektiklerini ifade etmiştir. Diğer bir husus öğrenciler haritaları derslerde fazla kullanmamaktadırlar.

Tablo: 16 -Coğrafya atlasınız var mı? Atlasta en fazla dikkatinizi çeken şey nedir?

Kurum	Evet		Hayır		Toplam
	Kız	Erkek	Kız	Erkek	
İlköğretim	152	221	23	25	421
Anadolu Lis.	72	74	9	15	170
G. Toplam	224	295	32	40	591
% Oram	37.9	49.9	5.5	6.7	100.0

Şekil: 16 -Coğrafya atlasınız varmı?

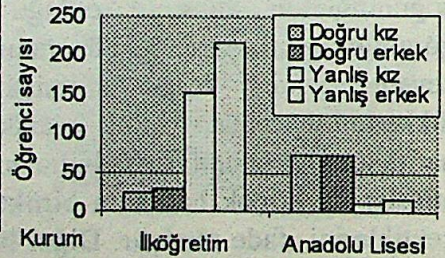

17-Haritalardan Nasıl Yararlanırsınız? Sorusu verilen cevapların % 33'ü doğru, % 67'si yanlış cevap vermiştir. Doğru cevabı veren öğrencilerin % 16'sı kız, % 17'si erkek öğrenciden oluşmaktadır. Sorumuza yanlış cevabı veren % 27 kız ile % 40 erkek öğrencilerin haritalardan yararlanması eğitimlerinin eksikliğinden ileri gelmektedir (Tablo:17, Şekil:17). Altıncı sınıfa gelen ve harita bilgisini, haritaların niçin kullanıldığını bilemeyen öğrencilerin bulunması coğrafya dersi için çok üzücü bir sonuçtur. Öğrencilerin derslerde atlas ve haritalardan faydalanmadan sadece ezber dayalı bir ders işleme metoduna bağlı olarak harita bilgisinden yoksun oldukları gözlenmektedir.

Tablo: 17 -Haritalardan nasıl yararlanırsınız?

Kurum	Doğru		Yanlış		Toplam
	Kız	Erkek	Kız	Erkek	
İlköğretim	24	29	151	217	421
Anadolu Lis.	71	73	10	16	170
G. Toplam	95	102	161	233	591
% Oram	16.1	17.2	27.3	39.4	100.0

Şekil: 17 -Haritalardan nasıl yararlanırsınız?

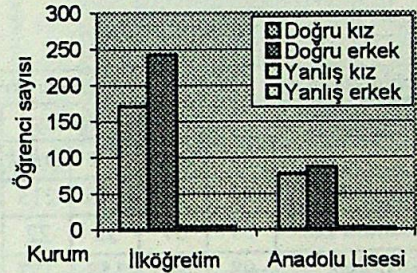

18-Türkiye'nin Komşularını Yazınız, Sorumuza doğru cevabı veren % 42 kız, % 56 erkek öğrenci olmuştur. % 98 oranıyla öğrencilerin büyük çoğunluğunun yurdumuzun coğrafi konumu hakkında bilgi sahibi oldukları, etrafımızdaki ülkeleri bildikleri göze çarpmaktadır (Tablo:18, Şekil:18).

Tablo: 18 -Türkiye'nin komşularını yazınız?

Kurum	Doğru		Yanlış		Toplam
	Kız	Erkek	Kız	Erkek	
İlköğretim	171	242	4	4	421
Anadolu Lis.	78	87	3	2	170
G. Toplam	249	329	7	6	591
% Oranı	42.0	55.5	1.1	1.4	100.0

Şekil: 18 -Türkiye'nin komşularını yazınız.

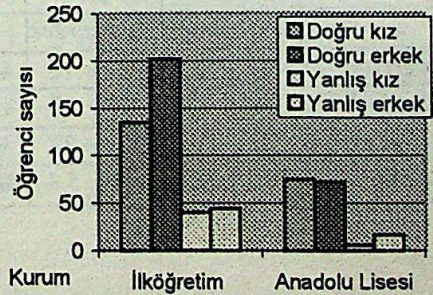

19-Türkiye Hangi Kıta Üzerinde Yer Alır? sorusuna % 82 oranındaki öğrenci doğru cevap vermiştir. Bunların % 36'sı kız, % 46'sı ise erkek öğrencidir. Bu soruya yanlış cevap veren yada boş bırakan öğrenci sayısı ise % 18'dir (Tablo:19, Şekil:19).

Tablo: 19 -Türkiye hangi kıtada yer alır?

Kurum	Doğru		Yanlış		Toplam
	Kız	Erkek	Kız	Erkek	
İlköğretim	135	202	40	44	421
Anadolu Lis.	75	72	6	17	170
G. Toplam	210	274	46	61	591
% Oranı	35.5	46.4	7.8	10.3	100.0

Şekil: 19 -Türkiye hangi kıtada yer alır?

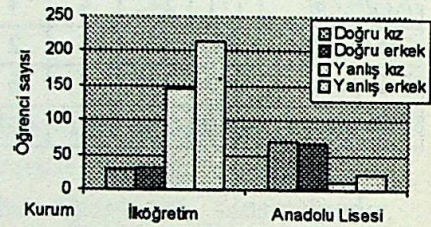

20-Türkiye Hangi İklim Kuşağında Yer Alır? Sorusuna ise % 13 oranındaki öğrenci doğru cevap verebilmiştir. Geri kalan % 67'lik oranındaki öğrenci ise bu soruya yanlış cevap vermişlerdir. Burada toplam 421 İlköğretim öğrencisinden 60 (% 14) öğrenci gibi düşük bir oranda bu soruya doğru cevap verirken, 170 Anadolu öğrencisinden 136 (% 80)'sının bilmesi dikkat çekicidir. İlköğretim öğrencilerinde bu soruyu bilenlerin düşük oranda olması, öğrencilerin Sosyal Bilgiler kitabında bu konuyu görmemiş olmalarından kaynaklanmaktadır (Tablo:20, Şekil:20).

Tablo:20-Türkiye hangi iklim kuşağında yer alır?

Kurum	Doğru		Yanlış		Toplam
	Kız	Erkek	Kız	Erkek	
İlköğretim	29	31	146	215	421
Anadolu Lis.	69	67	12	22	170
G.Toplam	98	98	158	237	591
% Oranı	16.6	16.6	26.7	40.1	100.0

Şekil:21-Türkiye hangi iklim kuşağında yer alır?

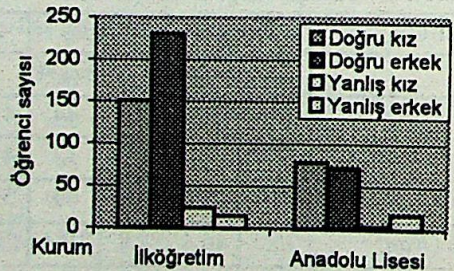

21-Gece Ve Gündüz Nasıl Oluşur? Sorumuza doğru cevabı veren % 39 kız ve % 51 erkek öğrenci ile toplam % 90 oranında sevindirici bir sonuçla karşılaşmış bulunuyoruz. % 10 oranında da yanlış cevap bulunmaktadır (Tablo:21, Şekil:21).

Tablo: 21 -Gece gündüz nasıl oluşur?

Kurum	Doğru		Yanlış		Toplam
	Kız	Erkek	Kız	Erkek	
İlköğretim	151	231	24	15	421
Anadolu Lis.	78	72	3	17	170
G. Toplam	229	303	27	32	591
% Oranı	38.7	51.3	4.6	5.4	100.0

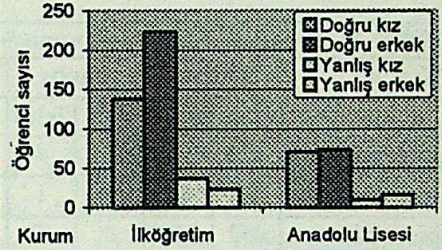
Şekil: 21 -Gece-gündüz nasıl oluşur?

22 -Mevsimler Nasıl Oluşur? Mevsimlerin oluşumunu bilen öğrencilerin oranı % 86 olup, bunların % 36 sı kız, % 50'si ise erkektir. Geri kalan % 15 öğrenciden % 8'i kız, % 7'si ise erkektir (Tablo:22, Şekil:22).

Kurum	Doğru		Yanlış		Toplam
	Kız	Erkek	Kız	Erkek	
İlköğretim	138	223	37	23	421
Anadolu Lis.	71	73	10	16	170
G. Toplam	209	296	47	39	591
% Oranı	35.4	50.1	8.0	6.5	100.0

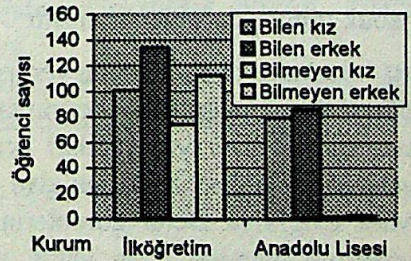
Şekil: 22 -Mevsimler nasıl oluşur?

23-Dünyanın En Sıcak Yeri Neresidir? Sorumuza verilen cevaplardan öğrencilerin % 68'inin doğru bildiği, % 33'ünün bilemediği anlaşılmaktadır. Doğru cevabı veren öğrencilerin oranına bakıldığında, % 31'i kız ve % 37'si erkek öğrenciden oluştuğu görülür. Sorumuza doğru cevabı veremeyen öğrenci oranı ise % 13'ü kız ve % 20'si erkek öğrenciden oluşmaktadır (Tablo:23, Şekil:23). Çoğunluğunun Ekvator ve çevresi, bir kısmı da Afrika, Arabistan ve çöller cevabını vermişlerdir.

Kurum	Biliyor		Bilmiyor		Toplam
	Kız	Erkek	Kız	Erkek	
İlköğretim	101	134	74	112	421
Anadolu Lis.	79	86	2	3	170
G. Toplam	180	220	76	115	591
% Oranı	30.5	37.2	12.8	19.5	100.0

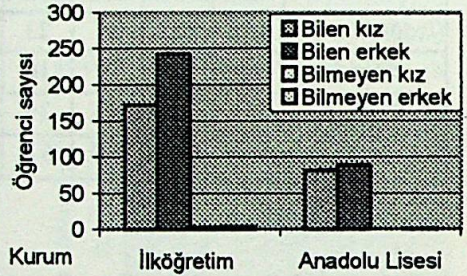
Şekil: 23 -Dünya'nın en sıcak yeri neresidir?

24-Dünyanın En Soğuk Yeri Neresidir? Sorumuza verilen cevaplardan % 99'unun doğru, % 1'inin ise yanlış olduğunu görüyoruz. % 99'luk oranla doğru cevabı veren öğrencilerin % 43 ü kız, % 56 sı erkektir (Tablo:24, Şekil:24). Doğru cevaplarda kutuplar ve yüksek dağlar cevabını veren öğrencilerin çoğunlukta olduğu ortaya çıkmaktadır.

Kurum	Doğru		Yanlış		Toplam
	Kız	Erkek	Kız	Erkek	
İlköğretim	172	242	3	4	421
Anadolu Lis.	81	88	0	1	170
G. Toplam	253	330	3	5	591
% Oranı	42.9	55.8	0.5	0.8	100.0

Şekil: 24 -Dünya'nın en soğuk yeri neresidir?

SONUÇ:

Yapılan bu araştırmada Milli Coğrafya dersi gören öğrenciler ile Sosyal Bilgiler dersi gören öğrencilerin Coğrafya öğrenimleri karşılaştırılmıştır. " Milli Coğrafya " dersi gören öğrencilerin Coğrafya dersi bilgi sorularında daha başarılı oldukları ortaya çıkmıştır. Ayrıca öğrencilerin Sosyal Bilgiler dersi ünitelerinde farklı konuları görmeleri ile Coğrafya bilgileri arasında bağlantı kuramadıkları ve önceki konuları daha çabuk unuttukları belirlenmiştir.

Ankette elde edilen verilere göre, Özel İlköğretim Kurumları'ndaki öğrencilerin uygulanan coğrafya eğitimi neticesinde Coğrafya Bilimini tam olarak kavrayamadıkları ortaya çıkmıştır. Farklı eğitim programları vasıtasıyla coğrafya eğitimi alan öğrencilerden; Anadolu lisesi bünyesinde Milli Coğrafya Dersi görenlerin coğrafya eğitimi hakkında daha bilgili, coğrafya bilimine daha yakın ve coğrafi terimlerin yabancı olmayan öğrenciler oldukları tespit edilmiştir. Coğrafya dersini ünite bünyesinde değil, bir bütün halinde gördüğünden kolaylıkla ünitelerden üniteye bağlantılı olarak geçiş yapabilmektedir. Oysa Sekiz Yıllık Eğitim programları çerçevesinde Sosyal Bilgiler dersi altında bir kaç üniteyle coğrafya eğitimi

alan öğrenciler Coğrafya biliminden diğerlerine göre uzak kalarak, üniteler arasında kopukluk sebebiyle coğrafya konularını birleştiremediği görülür. Bunun için Coğrafya derslerinin ayrı birer temel ders olarak okutulması daha faydalı olacaktır. Nitekim; bu husus öğrencilerin bilgiye dayalı (1., 8., 11., 17., 18., 19., 20., 21., 22., 23., ve 24.) sorulara verilen cevaplarında açık bir şekilde ortaya çıkmaktadır.

BİBLİYOGRAFYA

- BART, J. L., -DEMİRTAŞ, A., - 1996: İlköğretim Sosyal Bilgiler Öğretimi. YÖK/Dünya Bankası, Milli Eğitim Geliştirme Projesi, Hizmet Öncesi Öğretmen Eğitimi. Ankara.
- DOĞANAY, H., -1983: "Okullarımızda Coğrafya Öğretiminin Temel Meseleleri." Milli Eğitim ve Kültür Derg. sayı 19, s. 23-34, Ankara.
- DOĞANAY, H., -1986: "Milli Coğrafya 1. Ortaokul Ders Kitabı Hakkında Rapor." Türk Kültürü Derg. sayı 273, s. 53-57, Ankara.
- DOĞANAY, H., -1993: Coğrafya'da Metodoloji. MEB yay. Öğretmen Kitapları Dizisi 187, İstanbul.
- EFE, R. -1996: Coğrafya'da Yeni Yaklaşımlar, Coğrafya Eğitiminde Çağdaş Metod ve Teknikler. Marmara Coğrafya Der. sayı 1, s. 135-149, İstanbul.
- GARDNER, W. E., DEMİRTAŞ, A., DOĞANAY, A., ÇİÇEK, R., GÜNEY, E., KİTAPÇI, Z., -1996: Sosyal Bilimler Öğretimi, YÖK/Dünya Bankası, Milli Eğitim Geliştirme Projesi, Hizmet Öncesi Öğretmen Eğitimi, Ankara.
- NİŞANCI, A., -1980: "Okullarda Coğrafya Öğretimi Hakkında Bazı Düşünceler." Atatürk Üniv. Edeb. Fak. Araş. Derg. sayı 12, fasikül 2, s. 243-350. Ankara.
- KOCAOLUK, F.-KOCAOLUK, M.Ş., -1998: İlköğretim Okulu Programı. Baskı 30, cilt 3, İstanbul.
- ÖZEY, R., -1998: Türkiye Üniversitelerinde Coğrafya Eğitimi ve Öğretimi, Özeğitim yayınları 33, İstanbul.
- ÖZEY, R., EFE, R., DELİORMAN A. -1998: İlköğretim Sosyal Bilgiler-6-7 Bayrak yayınları İstanbul.

- SELÇUK BİRİCİK, A., -1999: İlk ve Orta Öğretim Kurumlarında Coğrafya Müfredat Programı ile Atatürk Eğitim Fakültesi'nde Coğrafya Eğitim ve Öğretimi Üzerine Bir Değerlendirme, Marmara Üniv. Atatürk Eğit. Fak. Coğr. Eğit. ABD. Cumhuriyetin 75. Yılında İlk ve Orta Öğretimde Coğrafya Eğitimi" Semp. Bil., İstanbul.
- SELÇUK BİRİCİK, A., -1999: İlk ve Orta Öğretim Kurumlarına Coğrafya Öğretmeni Yetiştirmeye Yönelik bazı Gelişmeler, Marmara Üniv. Atatürk Eğit. Fak. Coğr. Eğit. ABD. "Cumhuriyetin 75. Yılında İlk ve Orta Öğretimde Coğrafya Eğitimi" Semp. Bil., İstanbul.
- ÜNLÜ, M., -1999: "İlköğretimler Okullarında Coğrafya Eğitim ve Öğretimi." Marmara Üniv. Atatürk Eğit. Fak. Coğr. Eğit. ABD., "Cumhuriyetin 75. Yılında İlk ve Orta Öğretimde Coğrafya Eğitimi" Semp. Bild., İstanbul
- MEB. 1995: İlköğretim Okulu Programı. MEB. Yay. 2846, Mevzuat Dizisi 297, Ankara.
- MEB. 1998: İlköğretim Sosyal Bilgiler 4-5-6-7 Komisyon. Milli Eğitim Basımevi, İstanbul.

DÜZENLENEN ANKETTE YER ALAN SORULAR

Öğrencinin Yaşı:	Doğum Yeri:	Kız: ()	Erkek: ()
Babasının Yaşı:	Doğum Yeri:	Tahsil Durumu:	Mesleği:
Annenin Yaşı:	Doğum Yeri:	Tahsil Durumu:	Mesleği:
1-Coğrafya teriminden ne anlıyorsunuz?	2-Coğrafya'yı seviyor musunuz? Neden?		
3-Coğrafya ilminden nasıl yararlanırsınız?	4-Nasıl Coğrafya dersi istersiniz?		
5-Çevremize Coğrafi açıdan bakmak ne demektir?	6-Coğrafyacı olmak istemisiniz? Niçin?		
7-Ailenizde veya yakınınızda Coğrafyacı var mı? Varsa yakınlık Derecesi	9-Coğrafyacılar nerelerde çalışır?		
8-Ünlü Coğrafyacıları kimleri tanırıyorsunuz?	11-Seyahat etmeyi seviyor musunuz?		
10-TV de hava durumunu izliyor musunuz? Niçin?	13-Dünyanın hangi ülkesi ilginizi çekiyor? Niçin?		
12-Oturduğunuz şehrin dışında hangi şehre gittiniz?	15-Hangi ülkeye gittiniz?		
14-Hangi ülkeye gitmek istersiniz?	16-Coğrafya atlasınız var mı? Atlasta en fazla dikkatinizi çeken şey neresidir?		
17-Haritalardan nasıl yararlanırsınız?	18-Türkiye'nin komşularını yazınız		
19-Türkiye hangi kıtada yer almaktadır?	20-Türkiye hangi iklim kuşağında yer almaktadır?		
21-Gece gündüz nasıl oluşur?	22-Mevsimler nasıl oluşur?		
23-Dünyanın en sıcak yeri neresidir?	24-Dünyanın en soğuk yeri neresidir?		

DERGİYE GÖNDERİLECEK YAZILARDA ARANAN ŞARTLAR :

A4 boyutlarında beyaz kağıda üstten 6,2 cm. alttan 5 cm.; sol taraftan 4,5 cm, sağ taraftan 4 cm. boşluk bırakılarak (yazı alanı eni 12,5 cm. boyu 18,5 cm) Yazılar Word 6.0 veya daha sonrası sürümü ile yazılmış olması, "Times Roman Tur" karakterinde, ana başlıklar "Giriş, Sonuç, Bibliyografya, vb. 12 punto ve büyük harf bold,

Yazar adı ve ünvanı 11 punto italik bold ve sağa dayanmalı (dipnotta öğretim elamanına ait açıklayıcı bilgiler)

Türkçe ve yabancı dil özetin başlığı 11 punto, büyük harf ve italik, yazılar 11 punto italik,

Paragraf girintisi 1,25 cm (tab işareti ile yapılmamalı), tek satır aralık, paragraf aralığı 6 nk,

Bibliyografyada yazar soyadı, adı, büyük harf ve diğerleri küçük harf, alfabetik sıra izlenmeli.

Tablo ve şekillerin açıklamaları Türkçe ve yabancı dilde olmalı, ayrıca tablo ve şekillerin sayfa boyutunu aşmaması daha kolay kullanımın sağlayacaktır.

Çeviri makalelerde tercümenin yapıldığı esere ait bilgiler tam olarak (yazarının adı, soyadı, yayının tarihi, yayının adı, cildi, sayısı, sayfası vb.) verilmelidir. Çevirinin yayıncı izni alınması, telif koruması kapsamında çıkmış olması gereklidir.

Yayınlanmak üzere gönderilen yazılar önce amaç, konu, muhteva, sunuş tarzı ve yazım kuralları uygunluk yönünden Yayın Kurulu'nca incelenir. Bu yönleriyle uygun olan yazılar bilimsel bakımdan değerlendirilmek üzere hakemlere gönderilir. Hakem raporları gizlidir. Yazarlar Yayın ve Hakem Kurulu'nun eleştiri, öneri, ve düzeltmelerini dikkate almak zorundadır.

Yazılarda ifade edilen düşüncelerden yazarlar sorumludur.

Yayınlanan yazılardan alıntı, kaynak gösterilmek şartıyla yapılabilir.